

Ewald Kruusmägi.

KALENDER 1930

***Kinnitusselts
„Talu“***

Peakontor
Tallinnas, Estoonia puistee 15
Telefonid: 2-82, 17-56
Esitajad igas vallas ja linnas

**Põllupidajate
Ühispank**

TALLINN,
Estoonia puiestee 15,
(turu vastas)

Vastutuskapitalid üle 50.000.000 s.

*Pank võtab raha hoiule, sum-
me suuruse peale vaatamata,
makstes ajakohast protsente.
Annab laenusid mitmesugus-
tel kindlustustel ja toimetab
—kõiki pangaoperatsioone—*

K O D A N I K U D !

*Avage endale pangas hoiu-
arve, — kodus raha
hoida on kardetav
ja tuluta*

Juhatus

KINNITUSSELTIS „TALU“ KALENDER 1930. a.

KINNITUSSELTIS „TALU“

PEAKONTOR:

Tallinnas, Estoonia puiestee 15
Telefonid: 2-82, 17-56

ESITAJAD

igas vallas ja linnas

KINNITUSSELTIS „TALU“ VÄLJAANNE
Tallinn, 1929

Kindlustage

mureta tulevik endale
ja perekonnale kinni-
tades oma

varandust ja elu

Kinnitusselts **„Talu’s“**

Juhatus ja peakontor: Tallinn

Estoonia puleste 15

Telef.: 2-82, 17-56

**Esitajad igas rahvarikkamas
kohas**

Fr. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik

1. kuu **Jaauar** — **Näärikuu** 31. p.

1	Keskn.	19	<i>Näärip.</i>	
2	Neljap.	20		
3	Reede	21		
4	Laup.	22		
5	Pühap.	23		
6	Esmasp.	24	<i>Kolme-</i>	
7	Teisip.	25	<i>kuningap.</i>	
8	Keskn.	26	☾	
9	Neljap.	27		
10	Reede	28		
11	Laup.	29	<i>Paavlipäev</i>	
12	Pühap.	30		
13	Esmasp.	31		
14	Teisip.	1	<i>Korjusepäev</i>	
15	Keskn.	2	☉	
16	Neljap.	3		
17	Reede	4	<i>Tõnisepäev</i>	
18	Laup.	5		
19	Pühap.	6		
20	Esmasp.	7		
21	Teisip.	8	☾	
22	Keskn.	9		
23	Neljap.	10		
24	Reede	11		
25	Laup.	12		
26	Pühap.	13		
27	Esmasp.	14		
28	Teisip.	15	●	
29	Keskn.	16		
30	Neljap.	17		
31	Reede	18		

2.kuu Veebruar — Küünlakuu 28 p.

1 Laup. 19

2 Pühap. 20 *Küünlap.*

3 Esmasp. 21

4 Teisip. 22

5 Keskn. 23

6 Neljap. 24 *Leo Bismarck.*

7 Reede 25

8 Laup. 26

9 Pühap. 27 *Luuvalup.*

10 Esmasp. 28

11 Teisip. 29

12 Keskn. 30

13 Neljap. 31 ☉

14 Reede 1

15 Laup. 2

16 Pühap. 3

17 Esmasp. 4

18 Teisip. 5

19 Keskn. 6

20 Neljap. 7 ☾

21 Reede 8

22 Laup. 9

23 Pühap. 10

24 Esmasp. 11 *E. Vabar.*

25 Teisip. 12 *[isesetsv. p.]*

26 Keskn. 13

27 Neljap. 14

28 Reede 15 ●

Lido Sotapuu.

1	Laup.	16		
2	Pühap.	17		
3	Esmasp.	18		
4	Teisip.	19	<i>Vastlapäev</i>	
5	Keskn.	20	<i>Tuhapäev</i>	<i>Isme sara/m.</i>
6	Neljap.	21		
7	Reede	22		
8	Laup.	23		☾
9	Pühap.	24		
10	Esmasp.	25		
11	Teisip.	26		
12	Keskn.	27	<i>Palvep. Tali-</i>	
13	Neljap.	28	<i>harjap.</i>	
14	Reede	1	<i>Erald</i>	☉
15	Laup.	2		
16	Pühap.	3		
17	Esmasp.	4		
18	Teisip.	5		
19	Keskn.	6		
20	Neljap.	7		
21	Reede	8	<i>Kevade alg.</i>	
22	Laup.	9		☾
23	Pühap.	10		
24	Esmasp.	11		
25	Teisip.	12	<i>Paastu-</i>	
26	Keskn.	13	<i>Maarjap.</i>	
27	Neljap.	14		
28	Reede	15		
29	Laup.	16		
30	Pühap.	17		☉
31	Esmasp.	18		

1	Teisip.	19	<i>Karjalaskm.</i>
2	Keskn.	20	
3	Neljap.	21	
4	Reede	22	
5	Laup.	23	

6	Pühap.	24	☾
7	Esmasp.	25	
8	Teisip.	26	
9	Keskn.	27	
10	Neljap.	28	
11	Reede	29	
12	Laup.	30	

13	Pühap.	31	<i>Palmip. p.</i> ☺
14	Esmasp.	1	<i>Künnipäev</i>
15	Teisip.	2	
16	Keskn.	3	
17	Neljap.	4	
18	Reede	5	<i>S. Reede</i>
19	Laup.	6	

20	Pühap.	7	<i>1. Ülest. p.</i> ☾
21	Esmasp.	8	<i>2. Ülest. p.</i>
22	Teisip.	9	<i>3. Ülest. p.</i>
23	Keskn.	10	<i>Jüripäev</i>
24	Neljap.	11	
25	Reede	12	<i>Markusep.</i>
26	Laup.	13	

27	Pühap.	14	
28	Esmasp.	15	☾
29	Teisip.	16	
30	Keskn.	17	

10. kül-

1	Neljap.	18	<i>Mai püha</i>	vinädal	<i>Joh Ruumant</i>			
2	Reede	19	<i>[Volbrip.</i>					
3	Laup.	20	<i>Risti leidmp.</i>					
4	Pühap.	21	 <i>Nigulap.</i> <i>Tuuleristip.</i>	9. külvinädal				
5	Esmasp.	22						
6	Teisip.	23						
7	Keskn.	24						
8	Neljap.	25						
9	Reede	26						
10	Laup.	27						
11	Pühap.	28				 <i>Linnu ristip.</i>	8. külvinädal	
12	Esmasp.	29						
13	Teisip.	30						
14	Keskn.	1						
15	Neljap.	2						
16	Reede	3						
17	Laup.	4						
18	Pühap.	5	 <i>Lehe ristip.</i> <i>Bethi Ruumant</i>	7. külvinädal				
19	Esmasp.	6						
20	Teisip.	7						
21	Keskn.	8						
22	Neljap.	9						
23	Reede	10						
24	Laup.	11						
25	Pühap.	12	 <i>Taevamine-</i> <i>mise püha</i>	6. külvinädal				
26	Esmasp.	13						
27	Teisip.	14						
28	Keskn.	15						
29	Neljap.	16						
30	Reede	17						
31	Laup.	18						

6. kuu

Juuni — Jaanikuu

30 p.

1	Pühap.	19		5. külvinädal
2	Esmasp.	20		
3	Teisip.	21	☾	
4	Keskn.	22		
5	Neljap.	23		
6	Reede	24		
7	Laup.	25		
8	Pühap.	26	1. Nelipüha	4. külvinädal
9	Esmasp.	27	2. Nelipüha	
10	Teisip.	28	3. Nelipüha	
11	Keskn.	29	☉	
12	Neljap.	30		
13	Reede	31		
14	Laup.	1		
15	Pühap.	2	Viidipäev	3 külvinädal
16	Esmasp.	3	[Kolmainu	
17	Teisip.	4	Jumala p.	
18	Keskn.	5		
19	Neljap.	6	☾	
20	Reede	7		
21	Laup.	8		
22	Pühap.	9	Suve algus	2. külvinädal
23	Esmasp.	10		
24	Teisip.	11	Jaanipäev	
25	Keskn.	12		
26	Neljap.	13	☉	
27	Reede	14	7 magajap.	
28	Laup.	15		
29	Pühap.	16	Peetripäev	1.
30	Esmasp.	17		

1	Teisip.	18		külvinädal
2	Keskn.	19	<i>Heina-</i>	
3	Neljap.	20	☾ [M. p.]	
4	Reede	21	[ühist. p.]	
5	Laup.	22	Üleilml.	
6	Pühap.	23		
7	Esmasp.	24		
8	Teisip.	25		
9	Keskn.	26		
10	Neljap.	27	7 vennap. ☉	
11	Reede	28		
12	Laup.	29		
13	Pühap.	30		
14	Esmasp.	1		
15	Teisip.	2		
16	Keskn.	3		
17	Neljap.	4	☾	
18	Reede	5		
19	Laup.	6		
20	Pühap.	7		
21	Esmasp.	8		
22	Teisip.	9	<i>Maarja-</i>	
23	Keskn.	10	<i>Magdal. p.</i>	
24	Neljap.	11		
25	Reede	12	<i>Jakobip.</i> ☉	
26	Laup.	13		
27	Pühap.	14		
28	Esmasp.	15		
29	Teisip.	16	<i>Olevipäev</i>	
30	Keskn.	17		
31	Neljap.	18		

8. kuu **August** — Lõikusekuu 31 p.

1	Reede	19	☾
2	Laup.	20	
3	Pühap.	21	
4	Esmasp.	22	
5	Teisip.	23	<i>Kristuse</i>
6	Keskn.	24	<i>selet. p.</i>
7	Neljap.	25	
8	Reede	26	
9	Laup.	27	☉
10	Pühap.	28	<i>Lauritsap.</i>
11	Esmasp.	29	
12	Teisip.	30	
13	Keskn.	31	
14	Neljap.	1	
15	Reede	2	<i>Rukki-</i>
16	Laup.	3	<i>Maarjap.</i>
17	Pühap.	4	☾
18	Esmasp.	5	
19	Teisip.	6	
20	Keskn.	7	
21	Neljap.	8	
22	Reede	9	
23	Laup.	10	
24	Pühap.	11	<i>Pärtlip.</i> ●
25	Esmasp.	12	
26	Teisip.	13	
27	Keskn.	14	
28	Neljap.	15	<i>soolialgus</i>
29	Reede	16	<i>Johannese</i>
30	Laup.	17	<i>surmap.</i>
31	Pühap.	18	☾

9. kuu **September** — **Mihklikuu** 30 p.

1 Esmasp. 19
 2 Teisip. 20
 3 Keskn. 21
 4 Neljap. 22
 5 Reede 23
 6 Laup. 24

7 Pühap. 25
 8 Esmasp. 26
 9 Teisip. 27
 10 Keskn. 28
 11 Neljap. 29
 12 Reede 30
 13 Laup. 31

14 Pühap. 1
 15 Esmasp. 2
 16 Teisip. 3
 17 Keskn. 4
 18 Neljap. 5
 19 Reede 6
 20 Laup. 7

21 Pühap. 8
 22 Esmasp. 9
 23 Teisip. 10
 24 Keskn. 11
 25 Neljap. 12
 26 Reede 13
 27 Laup. 14

28 Pühap. 15
 29 Esmasp. 16
 30 Teisip. 17

Ussi-M. p. ☉

Leena Kruusmäg

Risti üleand-
 ☾ *[misp.]*

Madisep.

Sügise alg.

Ristija Jo-
hannesepp.

Mihklip. ☾

10. kuu **Oktoober** — **Vilnakuu** 31 p.

1	Keskn.	18	<i>Maarja kaitsm. ja eestk. p.</i>	
2	Neljap.	19		
3	Reede	20		
4	Laup.	21		
5	Pühap.	22	<i>Lõikusepäha</i>	
6	Esmasp	23		
7	Teisip.	24		☉
8	Keskn.	25		
9	Neljap.	26		
10	Reede	27		
11	Laup.	28		
12	Pühap.	29		<i>Kolletam.-p.</i>
13	Esmasp.	30		
14	Teisip.	1		
15	Keskn.	2		
16	Neljap.	3		
17	Reede	4		
18	Laup.	5		
19	Pühap.	6	<i>Kaasani- Maarjap.</i>	
20	Esmasp.	7		
21	Teisip.	8		☉
22	Keskn.	9		
23	Neljap.	10		
24	Reede	11		
25	Laup.	12		
26	Pühap.	13	<i>Simunap.</i>	
27	Esmasp.	14		
28	Teisip.	15		
29	Keskn.	16		☾
30	Neljap.	17		
31	Reede	18		<i>Usupuhastp.</i>

Edes Kruusmägi

11. kuu **November** — **Talvekuu** 30 p.

1	Laup.	19	<i>Pühadep.</i>
2	Pühap.	20	<i>Hingedep.</i>
3	Esmasp.	21	
4	Teisip.	22	
5	Keskn.	23	
6	Neljap.	24	☉
7	Reede	25	
8	Laup.	26	

9	Pühap.	27	
10	Esmasp.	28	<i>Mardip. Linn Kruusmägi</i>
11	Teisip.	29	
12	Keskn.	30	
13	Neljap.	31	☾
14	Reede	1	
15	Laup.	2	

16	Pühap.	3	
17	Esmasp.	4	
18	Teisip.	5	
19	Keskn.	6	
20	Neljap.	7	●
21	Reede	8	<i>Leemeti-</i>
22	Laup.	9	<i>Maarjap.</i>

Edes Kruusmägi

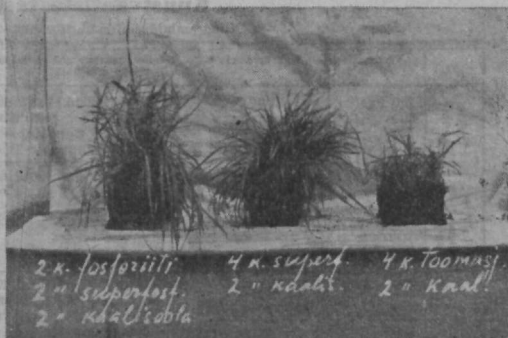
23	Pühap.	10	<i>Surnute p.</i>
24	Esmasp.	11	
25	Teisip.	12	<i>Kadripäev</i>
26	Keskn.	13	
27	Neljap.	14	
28	Reede	15	☾
29	Laup.	16	

30	Pühap.	17	<i>Andresep.</i>
----	--------	----	------------------

12. kuu **Detsembri** — **Jõulukuu** 31 p.

1	Esmasp.	18	
2	Teisip.	19	
3	Keskn.	20	
4	Neljap.	21	
5	Reede	22	
6	Laup.	23	<i>Nigulap.</i> ☉
7	Pühap.	24	
8	Esmasp.	25	<i>Nigula-</i>
9	Teisip.	26	<i>Maarjap.</i>
10	Keskn.	27	
11	Neljap.	28	
12	Reede	29	☾
13	Laup.	30	
14	Pühap.	1	
15	Esmasp.	2	
16	Teisip.	3	
17	Keskn.	4	
18	Neljap.	5	
19	Reede	6	
20	Laup.	7	☉
21	Pühap.	8	<i>Toomap.</i>
22	Esmasp.	9	<i>Talve algus</i>
23	Teisip.	10	
24	Keskn.	11	
25	Neljap.	12	<i>1. Jõulu p.</i>
26	Reede	13	<i>2. Jõulu p.</i>
27	Laup.	14	<i>3. Jõulu p.</i>
28	Pühap.	15	<i>Süüta lastep.</i>
29	Esmasp.	16	[☾
30	Teisip.	17	
31	Keskn.	18	

A. Einberg'i väetiskatse Tallinna Näitusel 1928. a.
sai I auhinna

Fosforiidi ja superfosfaadi segu ristikheinale

*Prof. A. Nõmmik'u väetiskatse Tartu
ülikoolis.*

heinasaak
1 tiinult

Väetamata	350 puuda
3 kotti superfosfaati	464 "
2 ³ / ₄ kotti fosforiidi ja superf. segu	476 "

Kaalisoola on antud igas kohas ühevõrra.
Segu on annud suurema ja ka $\frac{1}{3}$ odava
vama enamsaagi, kui puhas superfosfaat.

Kunsväetiste tarvi

Kilogrammides (klambrites puudad)

	Väetus kergetele ehk liivastele maadele	Väetus rasketele ehk savistele maadele
Rukis ja nisu	150 kg (9 pd.) kaalit 40% 200 " (12 ") toomasjahu 100 " (8 ") salpeetrit ehk väävelhapuammoniaaki	100-150 kg (6-9 pd.) kaalit 40% 150-200 " (9-12 ") superfosf. 100 kg (6 pd.) salpeetrit ehk väävelhapuammoniaaki
Suiviljad (kaser, oder, segadis, nisu)	100-150 kg (6-9 pd.) kaalit 40% 200-250 " (12-15 ") superfosf. 100-150 " (6-9 ") salpeetrit ehk väävelhapuammoniaaki	100-150 kg (6-9 pd.) kaal. 40% 200-250 " (12-15 ") superfosf.
Kartul	200-300 kg (12-18 pd.) kaalit 40% 200-300 kg (12-18 pd.) superf. 100-200 kg (6-12 pd.) väävelhapuammoniaaki Kui antud tugev sõnnik, siis aitab poolest kaali ja superfosfaadi normist, lämmastikväetis võib ära jääda.	150-250 kg (9-15 pd.) kaal 40% 200-300 " (12-18 ") superf. 100-150 " (6-9 ") väävelhapuammoniaaki
Loomatoidu juurik.	200-300 kg (12-18 pd.) kaalit 40% 200-300 kg (12-18 pd.) superf. 150-200 " (9-12 ") salpeetrit 100 kg (6 pd.) väävelhapuammon.	Sama väetus, mis kergetel ja liivastel maadel.
Põlluhein	150-200 kg (9-12 pd.) kaal. 40% 100 kg (6 pd.) superfosfaati 100 " (6 ") Eesti fosforiiti	Sama väetus, mis kergetel ja liivastel maadel.
Alalised heina- ja karjamaad	Esimesel väetamisaastal:	
	200 kg (12 pd.) kaalisoola 40% 200 " (12 ") superfosfaati 200 " (12 ") Eesti fosforiiti 0-150 kg (0-9) labilämmastikku	200 kg (12 pd.) kaalisoola 40% 200 " (12 ") superfosfaati 200 " (12 ") Eesti fosforiiti
Viilja-puud	Järgnevatel väetamisaastatel:	
	200 kg. (12 pd.) kaalis. 40% 250 " (15 ") toomasjahu	150 kg (9 pd.) kaalisoola 40% 200 " (12 pd.) superfosfaati
	2-3 kg kaalit 40% 1 1/2 - 2 kg toomasjahu ehk superfosfaati 2-3 kg väävelhapuammoniaaki	

tamise tabel.

dhele hektarile (tiinule).

Kokku seadnud agr. O. Lõvi.

Väetus kultiveeritud madalsoole	Kunas ja kuidas kunstväetist küllida	Märkused.
200 kg (12 pd.) kaalilt 40 % 250 kg (15 pd.) toomasjahu	Kaalisoos ja superfosfaat küllida kesale kohe peale korduskünni. Salpeetrit ehk v-ammoniaaki küllida vara kevadel, kuiva ilmaga ja ilma kasteta orasele.	Nisule on soovitav salpeetrit kevadel rohkem anda, s. o. 150 kg ja eriti kehvale orasele. Parem on anda kahes osas ja nimelt: küllida 75—100 kg (4—6 pd.) vara kevadel ja äestada. 10—14 päeva pärast küllida uuesti sama palju.
300 kg (18 pd.) kaalilt 40 % 300 kg (18 pd.) toomasjahu	Küllida segatult põllule peale kevadist korduskünni. Odrate ja suinisule küllida salpeetrit siis, kui orasumbes 1—2 tolti pikkuna. Kaerale ja segadisele väikev-ammoniaaki ühes superfosfaadi ja kaaliga enne seemendamist.	Kui kevadel suviljja orased paiguti kollakaks lõuvad, siis on see lämmastiku puuduse tundemärk — sarnaselt korral on soovitatav salpeetrit küllida pealtväetiseks.
400 kg (24 pd.) kaalilt 40 % 300 kg (18 pd.) superfosfaati	Kaaliväetis tuleb vara kevadel 2—3 näd. enne kartuli panekut maha küllida. Seda nõuet tingimata täita. Superfosfaati ja ammoniaaki küllida vägedele enne nende kinniajamist.	Paremad kartuli sordid: Deodare. Up to-date ja Pepo võivad korraliku õetuse juures kuni 2000 kg (125 pd.) mugulaid hektaril saamsaaki anda.
400-500 kg (24—30 pd.) kaalilt 40 % 300-350 kg (18—20 pd.) toomasjahu ehk superfosfaati	Kaali, fosforväetised ja v-ammon küllidapõllulekohe peale kevadist korduskünni ja siis äestada. Salpeetrit anda kahes osas kõblimise ja harvendamise ajal.	Prof. Nõmmik ütleb, et juurvilli annab kõrget saaki ainult rikas kaali ja lämmastikväetuse juures, kuna ilma kunstväetisteta teda üldse pole mõtet kasvatada.
	Küllida kõik korruga vara kevadel, kohe peale lumeinekut.	Kergelet ja liivastel maadel on teise aasta heinale soovitatav enne loomist küllida 75—100 kg (4 1/2—6 pd.) salpeetrit
300 kg (18 pd.) kaalisoola 40 % 300 kg (18 pd.) superfosfaati ehk toomasjahu	Heina ja karjamaade väetamise juures on äestamine väga tarvilik. Niisama tarvilik on ka liievet-ärälaskmine, mälaste rookimine ja võsastiku ärarajamine. Kõik väetised küllida võimalikult varem, kohe peale lumeäraminekut.	Väetamine ei anna sin rimeel aastal mitte tuntavaid tagajärgi. Sellep oduab heina- ja karjamaade väetamine kannatust; kuid selle tasuks annavad järgmised aastad järjekindla väetamise juures poole suuremaid saake.
200 kg (12 pd.) kaalis. 40 % 250 kg (15 pd.) toomasjahu ehk superf.		
100 ruutmeetrile	Kaalil anda sügisel. Teisi väetisi — kevadel.	

R. = G. „Talu“ põllumehe ettevõtte.

Bole jõukust ilma kindlustufeta.

Põllumeest ei ole saatus hellitanud, tema elukutse on seotud raske tööga. Püstita töö ja wisadusega püüab põllumees paremu- sele, lahendamate elutingimuste — jõukuse poole. Meie põllumajandus on wiimasel ajal suuri edusamme teinud: maal kerkiwad uued ajakohased ehitused, soetakse tõukarja, wura- wad igasugu masinad, areneb kutseharidus jne. Waatamata halbadele põllumajandus aastatele kasvab maa jõukus silmnähtawalt.

Põllumehe erilist olukorda püüab iseloo- mustada ka wanasõna: „Põllumees põline rikas . . .“ — kuid lisaksime omalt poolt juurde, et põllumees on ainult siis põliselt rikas, kui temal on tagatis, et juhtuwate õnnetuste puhul tema oma warandustest ilma ei jää.

Sarnast tagatist suudab põllumehele pak- kuda waranduse ja elu kindlustus tema huwi- dele wastawas kindlustuseseltsis.

Igapäewaste aselduste juures unustata- takse tihtigi, kui tähtis majandusline tegur põllu- mehele on kindlustus. Kogu inimelu näib olewat

ivõitlus oma olemasolu eest, kõikjal jälgib meid
hall mure: meie varandust varitseb pisse ja
tule hädahoht, loomi murrab taud, surm võtab
perekonna toitja jne.

Kindlustus ei suuda ära hoida küll õnne-
tust, kuid tema aitab tagajärgi pehmendada.
Seltsi poolt maksetaw kahjutasu loob kahju-
saajale võimaluse ennast majandusliselt uuesti
jalule seada.

Mõnigi põllumees vaatab kindlustuse kui
õnnemängu peale, millega aga kindlustusel
mingit ühist pole. Ka ei ole kindlustuse-
maks (preemia) ilalgi asjata kulu nagu kaotus
mõnes õnnemängus. Kinnitusemaksu eest
omandame rahulise meeoleolu ja kindla julge-
oleku tunde, psühholoogilised — hingelised
tingimused, ilma milleta edukal majanduslisel
tegevusel pinda ei ole.

Olles kindlustuse vajalikkuse üle otsusele
jõutud, on teiseks mureks põllumehe huvidele
vastava kindlustuse seltsi leidmine, kellega
kindlustuselepingut sõlmida. Nüüd, kus seltsid
ivõistluse tuhinas üksteist lõpmata maha tee-
wad, on see ivõhikul põllumehel raskest üles-
andeks.

Katsume seda ülesannet siiski lahendada.

Põllumees on oma majanduslises tegevu-
ses kofku kaswanud ühistegevusega. Kind-

lustus, põhjenedes ühistegelisel põhimõttel — üks kõigi, kõik ühe eest — on wälja kaswanud ühistegelisest tüwest, seega ei saa siin paika olla ärilistel ettevõtetel, nagu seda on kindlustus altsia seltsid, järelikult:

Põllumehe kindlustuseseltsiks olgu ainult ühistegelisel alusel töötaw kindlustuseselts.

Statistilised uurimised näitawad, et kindl.-selts on seda elujõulisem ja kindlam, mida laiemal alusel tema töötab ja mida rohkem kindlustusi temal on, sellepärast olgu põllumehe kindl.-selts ainult ülemaalisel ulatuses töötaw kindl.-selts.

Põllumehele ei ole ka ükskõik, kuidas kindlustuseseltsi juhitakse, kas seltsi kapitalide mahutamisel ja ülejääkide jaotusel, samuti ka kindlustuse maksude määramisel põllumehe huwiga arwestatakse.

Sellepärast olgu põllumehe kindl.-seltsiks sarnane selts, mida juhiwad põllumeeste poolt walitud ja nende oluforda hinnata oslawad tegelased.

Ülesseatud nõuetele wastawaks seltsiks on põllupidajate poolt asutatud ülemaaliselt töötaw

Ühistegeline Kinnituselts
„Talu“.

Jääks ainult sootwida, et R.-S. „Talu“ mitmekümnetuhandelisse kindlustajate peresse astuksid ka need põllupidajad, kes seni mõningatel põhjustel on teistesse seltsidesse ära elsinud.

Olles huwitatud põllumehe heast käekäigust, ei saa hoiatamata jätta neid põllumehi, kes omale lasewad kontrolleerimata lubadustest „augu pähe rääkida“ igasugu rändawatest agentidest ja kergemeelselt kindlustusmaksude kätteks alla kirjutatwad wekslile, mis tihtigi täitmata. Paljudele on see kergemeelsus kalliks maksma läinud.

Sellepärast, põllumehed, jääge kindlaks oma põhimõtetele ja koonduge oma ettevõtte, s. o. R.-S. „Talu“ ümber.

Ürge oodake kuni teile tullakse kodusse kindlustust pakkuma, waid astuge ise lähema R.-S. „Talu“ esitaja juure, kus teile häätblilikult kindlustuse asjus nõu ja juhatusi antakse.

Kinnituselts „Talu“ laiade rahwahulkade teenistuses.

Kinnituseltsi „Talu“ ümber on koondunud meie rahwamajanduse kandwamad hulgad maal — põllumehed ja noorpõllumehed

asunikud, samuti ka linnade ja alevite waranduse omanikud. Kinnitusselts „Talu“ on pererikkamaid kinnitusseltse Eestis.

Kinnitajad, kellel õnnetus juhtunud, on „Taluga“ täiesti rahule jäänud. Mitte ühelgi ei ole oma kahjutasu waja olnud kohtu kaudu nõuda, sest kõik asjad on lõpetatud wastastikkusel kokkuleppel.

„Talus“ kinnitatud kahjude korralikku ja kiiret wäljamaaksmist kindlustawad „Talu“ oma wastutuskapitalid ning ühistegeliste kinnitusseltside edasikindlustuse korraldus, misjaguse osanik „Talu“ on ning mis on kõige suurem ja kapitalirikkam kindlustuskorraldus Eestis (mitusada miljonit wastutuskapitale) ning korraldumad wäljamaa kindlustusseltsid, kuhu kõik warandused edasikindlustatakse.

Tallinna-Haapsalu Rahukogu otsuses 18. märts. 1929. a. „Talu“ protsessi puhul ajaleht „Kaja“ wast. toimetaja wastu, kes wale teateid laotas „Talu“ wastu ja teda kohus karistas 1. kuulise wangistusega, kirjutas Eestis Kinnitusselts „Talu“ kohta järgmist:

„Kohutulikul uurimisel on tunnistajate läbi findlaks tehtud, et kindlustusselts „Talu“ on ühistegeline kinnitusselts. „Talu“ on moo-

dustatud sarnaselt, et need, kes oma waranduse kinnitusseltsis kinnitawad, saawad ühtlasi ka seltsiliikmeks. Poliitiliste erakondade wabel wabet ei tehta ning „Talu“ liikmed kuuluwad mitmesugustesse erakondadesse ehk on wäljaspool erakondi. ... Liigete arwu järele on kinnitusselts „Talu“ üks suurematest ühistegelikest kinnitusseltsidest... Edasi selgub, et Maa-panga ja kinnitusseltsi wabel oli sõlmitud leping laenuaajate waranduse edasikindlustamise kohta sel korral kui laenuaajad ise oma warandusi tähtajaks mõnes teises kinnitusseltsis ei ole kindlustanud. On selgunud ka, et kinnitusselts „Talu“ oma kohuseid korralikult ja äärmise korrektsusega täitnud on. Ekspertide läbi on kindlaks tehtud, et kinnitusselts „Talu“ bilansid on korralikud ning põhikapitali asemel on reserwid, mis wastawad normidele. Ka ei ole kinnitusselts „Talu“ kunagi majanduslisi raskusi olnud.“

Nii erapooletu kohtu ja ekspertiisi otsus „Talu“ kohta.

Rajatud kindlale alusele tahab „Talu“ seista meie põlluhariva rahwa teenistuses ka 1930. aastal.

Kinnitusselts „TALU“ arvudes.

„Tulu“ tegevuse järjekindlat arengut tõendab järgmine tabel:

Aasta	Kindlustuste arv	Tulekindlustus	
		Kindlustussumma (sentides)	Kindlustusmaksud (sentides)
1924	2.380	259.904.473	1.447.945
1925	3.391	404.591.650	2.431.726
1926	7.549	859.127.905	4.804.162
1928	14.781	2.251.702.479	8.307.461
1928	46.246	2.708.643.591	11.167.806

Viie tegevuse aasta kestvusel sõlmiti mitmesugustel kindlustusaladel üldsummas 74.247 kindlustust 6.483.970.100 sendi väärtuses. Vastutuskapitale oli seltsil 1. jaanuariks 1929. a. ümarguselt 30.000.000 senti.

Tegevuse algusest kuni 1. novembrini 1929. a. likvideeriti 815 kahjjuhust, kusjuures kahju tasudena (brutto) 18.536.200 senti välja makseti.

Kindlustusaladest, missugusega Ü.K.S. „Talu“ tegevust alustas, on tähelpanu vääriv *tulekindlustus*.

Kuna esimese tegevuse aastal s. o. 1924. a. sõlmiti 2.346 tulekindlustust 258.431.223 sendi väärtuses, võisime kindlustajaskonna kasvava poolehoiu tulemusena Ü.K.S. „TALU“ vastu, 1928. a. registreerida 45.864 kindlustust samalt alalt 2.682.224.791 sendi väärtuses.

Kinnitusselts „TALU“ tege- lased.

Kinnitusselts „TALU“ juhtimisest on osa võtnud paljud lugupeetud seltskonna ja avaliku elu tegelased, nagu: endine põllutöö- ja prae-gune *kaitseminister O. Köster*, sise- ja kohtu-minister *T. Kalbus*, maavalitsuse liige *J. Depman* ja teised.

Praegu on nõukogus:

Esimees: *Th. Pool* — õp. agr., end. põllutöö-minister, taluomanik. Liikmed: *J. Saar* — talu-omanik, Riigikogu liige; *A. Seiman* — kolonel, taluomanik; *M. Luu* — taluomanik, end. valla-sekretär; *J. Fuks* — asunik, Riigikogu liige; *O. Tomson* — asunik, maavolinik; *P. Johanson* — taluomanik, end. toitlusminister, maavalitsuse liige; *J. Sikkar* — o/ü. „Lihaeksporti“ direktor; *V. Maaker* — asunik, Riigikogu liige.

Juhatus:

Esimees: *R. Kuris* — taluomanik, Maaoma-valitsuste Liidu esimees, Riigikogu liige.

Joh. Veske — Põllupidajate Ühispanga direk-tor, Eesti Panga nõukogu liige.

Juhataja: *R. Penno* — Pikalaenu Panga ja E. Maapanga nõukogu liige, taluomanik.

Revisjonikomisjon:

Esimees: *J. Toomel* — riigir. maavolinik.

E. Saulep — taluoman., res. major.

A. Hammer — taluomanik, maav.

Alfugem töö kõrwal ka kokkukohid- misele.

Iga inimesele, kes oma perekonda armastab ja tema eest hoolitsemisses oma kohust näeb; igaühele, kes tahab ise kind paremale, jõukamale elujärjele tõusta; igaühele, kes soovib oma lastele korralikku haridust ja iseseisva elu võimalust anda — igale on tarvilik, et ta oma elu kindlustaks mustapäevade ja ootamatuste vastu.

Sellest on aru saadud: kui aastate eest elukinnitus paljudele meie riigi kodanikkudele wähe tuntud oli, on wiimaste aastate hoogsa selgitustöö huiwi elukinnituse vastu tõusnud — kuigi selles asjas oleme hoopis maha jäänud Euroopa riikidest.

Elukinnitus wajab kokkukohidu. Kokkukohitud raha kinnitusmaksude näol usaldatakse hoiule kinnitussektile. Eksitus on arwata, et meie praegune lehwus üldse ei võimalda kokkukohidu tagatwarade kogumiseks. Kindla ja lõikumata tahte juures on see siiski võimalik. Sellepärast, alfugem töö kõrwal ka kokkukohidmisele, kindlustades oma elu kinnitussektis „Talu’s“.

Mikspärast on

**A/S. „Rotermanni
tehased“**

saavutanud lühikese aja jooksul või
eksporti alal suuremat edu

- I. Sellep., et see on vanem ja soliid Eesti äri.
- II. Seal makstakse alati õiglast ja kõrgemat päevahinda.
- III. Seal kaupa võlgu osta ei taheta.
- IV. Seal ei kästa kunagi raha järele homme tulla, vaid saadaolevad summad laotakse kohe lauale.
- V. Seal toetatakse alati elujõulisi piimatähtsusi avanssidega.
- VI. Seal ei müüda võid kohapealsetele vahetalitajatele, vaid või ekspordeeritakse otse välisurule ja müüakse esimese järgu äridele.
- VII. Seal tehakse kõik, et Eesti või kuulsust väljamaal tõsta.
- VIII. Seal on alati saadaval esimese järgu hea- duses või pakkimise materjali, piimatöös- tuse tarbeaineid ja kõrgeväärtuslist jõu- toitu ajakohaste hindadega.

Piimatähtsused!

Kui Teie veel ei ole oma võid saatnud
A/S. „Rotermanni tehastele“,
siis võtke seda tõsiselt kaalumisele.

Põllu- mehed!

Nõudke ainult algu-
pärast Rootsi

Thermaenius viljapeksumasinat, sest ainult siis olete kindlustatud, et Teie viljad kiiresti ja korralikult pekstud saavad. Niisamuti soovitame Teile Rootsi

Sandbäcken nahvtamootorit, kui tugevamat, vastupidavamamat ja tõrkumatat jõumasinat. Ameerika

Herkules petrooleumimootor on odavamatest parim jõumasin.

Kõik mootorid saadaval veetavad ja vundamendile seatavad. Vanemad ja kindlasti kõige paremad on ilmaturul Rootsi

Herkules vilja- ja heinaniidumasinad ja hobuse-rehad; saadaval igasugustes suurustes.

Alati ladudes

Radix reaskülvad taldrikutega ja sõrgadega, **Aull** tuulikud, **Triumph** viljasorteerijad, **Arwicka** adrad, **Rasevsky** adrad, vedru-, **sik-sak-**, seemendus- ja heinamaa-äkked ja kultivaatorid jne. jne.

Tagavara osad alati ladudes saadaval.
Hinnad mõõdukad, maksutingimused soodsad,

C. A. Wirkhaus O/ü.

Tallinnas, Estonia puistee 19, kõnetraat 6-22.

Tartus, Narva tän. 42/44, kõnetraat 1-95.

Ära küli **superfosfaati** ilma **kaalita!**

Sest taim tarvitab kasvamisel neid mõlemaid aineid korraga, meie maapinnad on aga ühesuguselt **fosfori**, kui ka **kaali** vaesed. Sellepärast on hea viljakasvu tagatiseks ikka ja alati — **täisväetuse** andmine.

Kui palju igat väetist külida, seda vaadake käesolevas kalendris trükitud väetiste tarvitamise tabelist,

lhk. 16—17.

Põllumehed
ja aednikud! Tarvitage
tshiilisalpeetrit!

Sisaldab 15 1/2% puhast salpeeterlammastikku. Kõige mõjuvam loomulik lammastikväetis.

Ei tee maad hapuks!

Tasuv pealisväetis igasugustele taimedele, ja hädatarvilik neile, mis talvel kannatanud. Väetades taimi tshiilisalpeetriga, saavad taimed tshiilisalpeetris leiduvaid loomulikke kõrvalsoolasid, iseäranis jooti, mille sisaldavus toidus on tervishoidlikult suure tähtsusega nii inimestele kui ka loomadele.

Annab kõige paremaid tagajärgi!

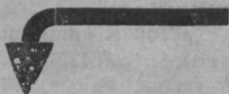
Tshiilisalpeeter on saadaval kõikides põllumajanduslistes kauplustes. Teateid tshiilisalpeetri tarvitamise üle annab tasuta

TSHIILISALPEETRI KOMITEE

Tallinn, Lai tän. 41

**Eesti
Ühistegeline
Kindlustus-Keskselts**

*Vastastikuste
kindlustusseltside keskkorraldus
Edasikindlustus
Välisrevisjonid
Nõuanne*

Tallinn, Suur Karja 19

Kõnetraat (2)30-78

Eesti Tarvitajate Keskühisus

E. T. K.

Asutatud 1917. aastal

Peakontor:

Tallinnas, omas majas, Lai tn. 39/41.

Harukontorid:

Tartus, Valgas, Viljandis, Rakveres, Narvas, Kuresaares, Mustvees, Abjas, Petseris, Pärnus, Riisiperes, Vändras, Taalikul ja Vasalemmas.

Omaettevõtted:

Kalakonservitööstused Tallinnas ja mitmel pool randades. Puukool, kohvi- ja veinitehased Põltsamaal.

E. T. K. muretseb kõigile tarvitajate- ja majandnsühingutele:

kõige paremaid põllutööriistu ja -masinaid, kunstväetusaineid, jõusõõte, ehitustarbeid, majapidamistarbeid, kalastustarbeid ja kõiki muid kaupu esimestest allikatest.

Nõudke ainult E. T. K. kaupu!

E. T. K. on ühtlasi ühiskaupluste nõuande- ja revisjoni-keskkohaks.

Ostu-müügi Ühing
„Eesti Muna“

ostab piiramata arvul
kanamune
kõrgema päevahinnaga

Ühistegeline linnusaaduste
ostu-müügi Ühing „**Eesti
Muna**“ on valvel linnu-
pidajate huvide kaitseks.
Juba esimesel tegevusaas-
tal maksis ta munade eest
kõrgemat päevahinda. Kõik
tema puhaskasu läheb liik-
meile-kanapidajaile. — —
„**Eesti Muna**“ töötab
ühistegel. alusel. „**Eesti
Muna**“ muretseb linnu-
sööte liikmeile soodsail
tingimusil.

„**Eesti Muna**“ juhivad liikmete poolt
valitud tegelased.

Linnupidajad, astuge „**Eesti Muna**“
liikmeks.

Juhatus ja peakontor asuvad

Tallinnas, Estoonia puistee 15

Telefon 31

1.25 1. — AR 929
Ühistegelik

Kinnitusselts "Talu"

toimetab:
tulekinnitusi, elukin-
nitusi, koduloomade
kinnitusi, tööliste
õnnetujuhuste kin-
nitusi, murdvarguse
kinnitusi, rahekin-
nitusi. **Nõuanne
tasuta.**

PEAKONTOR:
TALLINN, Estoonia puiestee 15
Telefonid: 2-82, 17-56

Esitajad
üle maa igas vallas ja
linnas